

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по дочірньому підприємству "Тиврівський райагроліс" Вінницького обласного комунального спеціалізованого лісогосподарського підприємства "Віноблагроліс" (далі ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс")

"23" жовтня 2025 року

селище Тиврів Вінницького району
Вінницької області

Нами, інженером-лісопатологом I категорії філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Іриною ПРИЯНЧУК (відповідно до листа ВОКСЛП "Віноблагроліс" від "13" жовтня 2025 року № 504), головним лісничим ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" Вадимом ПОСВЯТЕНКОМ, майстром лісу ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" Василем КОВАЛЕМ, 23.10.2025 року проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, см	запас деревостану, м3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Тиврівська ділянка	3	7	7.5		7.5	8ДЗ1БРС1АКБ+ЯВ+ГЗ	69	0.70	1	24	30	260	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	3	9	6.5		6.5	10ДЗ+БРС+ГЗ	66	0.70	1	24	28	310	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	3	10	7.5		7.5	4ДЗ1БРС1ЯВ1ЧШЗАКБ+БП+КЛГ	71	0.65	1А	27	36	260	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	4	6	5.8		5.8	6СЗЗЯЛЕ1ЧШ+АКБ+ГЗ+БРС+КЛГ	63	0.50	1А	25	32	270	3	соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	10
	43	3	12.6	(1)	5.0	4ЯЗ5ГЗ1КЛГ+ДЗ+ЛПД+ВЛЧ	71	0.80	1Б	29	36	310	3	опеньок осінній, некроз граба, кореневі та стовбурні гнилі, стовбурові шкідники	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Тиврівська ділянка	43	5	6.9		6.9	4ЯЗ5Г31КЛГ+ДЗ+ЛПД+ВЛЧ	71	0.80	1Б	29	36	320	3	опеньок осінній, некроз граба, кореневі та стовбурні гнилі, стовбурові шкідники	5
	45	4	2.8		2.8	10СЗ+ЯБЛ+ГШЗ	61	0.60	1А	24	30	320	3	соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	10
	60	15	1.3		1.3	9Д31ГЗ+КЛП	74	0.75	1	25	36	310	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, некроз граба, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	87	11	1.5		1.5	7Д32Г31ЯЗ+КЛГ+БРС	74	0.65	1	26	30	290	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, опеньок осінній, некроз граба, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	89	17	2.1		2.1	8С32ГЗ+АКБ	46	0.75	1А	19	26	220	3	соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	5
	91	4	5.0		5.0	9Д31ГЗ	78	0.70	1	26	32	310	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, некроз граба, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	91	6	4.6		4.6	9Д31ГЗ	78	0.75	1	27	32	330	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, некроз граба, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
	111	6	2.0		2.0	10СЗ	69	0.50	1	23	36	260	3	соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	10
	111	10	4.3		4.3	5СЗ(41)3СЗ(56)2ЧШ	41	0.70	1	17	26	265	3	соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі	5
	124	2	5.4		5.4	9Д31АКБ+ЯВ	62	0.70	1А	24	30	290	3	судинний мікоз дуба, несправжній трутовик, стовбурові шкідники, кореневі та стовбурові гнилі	5
ВСЬОГО ВСП:					68.2										

Загальна обстежена площа ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" складає 68.2 га. По причинах призначення заходів (за переважаючим шкідником/хворобою) в загальному по ділянці:

- судинний мікоз дуба - 39.3 га,
- соснові лубоїди - 17.0 га.
- опеньок осінній - 11.9 га.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Переважаючою причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та шести зубий короїд (*Ips sexdentatus*). Повнота насаджень нерівномірна – наявні вікна малих розмірів (по 0.01 - 0.02 га). Крони дерев ажурні (III та особливо IV категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Дереву IV категорії стану характеризуються окрім ажурності, зміною забарвлення глищі до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Сухостійні дерева також відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (переважно малим та великим сосновими лубоїдами). В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев).

Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 штук до 5 шт. на м². Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються пошкодженням від слабкого (до 5%) до середнього ступенів пошкодження (10 %). В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Листяні породи дерев, що є в складі насаджень, вражені трутовиками, які викликають стовбурові гнилі. Трутові гриби заражають дерева базидіоспорами через обламні гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон. Листяні насадження з переважанням або з головною породою граба звичайного (ГЗ), дуба звичайного (ДЗ), ясена звичайного (ЯЗ), всихання як поодинокі так і групові (групи в середньому 2-4 дерева). Вітровальні дерева породи ясена (ЯЗ) характеризуються наявністю під корою ризоморф (мають вигляд тяжів чорного кольору) опенька осіннього (*Armillaria mellea*), внутрішньо стовбурових гнилей в кореневій та комлевій частинах стовбурів, відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин лубоїдів та вусачів. Сухостійні дерева породи ЯЗ (V-VI категорій стану) відпрацьовані стовбуровими шкідниками – основним видом яких є лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus*), лубоїд ясеневий строкатий (*Hylesinus fraxini*), сухостійні дерева породи дуб відпрацьовані вусачами, про що свідчать характер льотних отворів. Дереву дуба звичайного (ДЗ) пошкоджені судинним мікозом дуба. Насадження пошкоджені в слабкому ступені.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом стовбура більше 30 градусів.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 68.2 га у 2026 році.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2016 року ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс", представленого для лісопатологічного обстеження.

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводитимуться силами лісової охорони ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс".*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

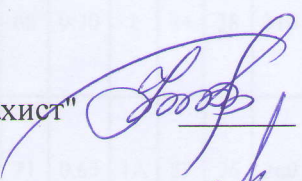
1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.
2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України, скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центрально-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

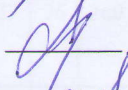
Акт складений в чотирьох примірниках:

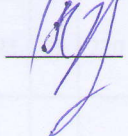
- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центрально-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - ВОКСЛП "Віноблагроліс" ";
- 4-й - ДП "Тиврівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс".

ПІДПИСИ:

Інженер-лісопатолог I категорії філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"
Головний лісничий ДП "Тиврівський
райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс"
Майстер лісу ДП "Тиврівський
райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс"

 Ірина ПРИЯНЧУК

 Вадим ПОСВЯТЕНКО

 Василь КОВАЛЬ